

LBRIS

We know
books

SVEN HASSEL

Monte Cassino

Ediția a VII-a

Traducere din limba engleză de
RADU PONTBRIANT

ARMADA

Cuprins

Debarcarea	5
Blindatele atacă	20
Comandantul Michael Braun	53
Spelunca lui Porta	73
Comando secret	99
Untersturmführer SS Julius Heide.....	115
Transport pentru Vatican.....	128
Cuvânt de ordine „Rabat“	154
Răfuiala cu Mike.....	170
Permisie la Roma	188
Patrula de ucigași.....	213
Sfârșitul mănăstirii.....	241

Debarcarea

Doamne, cum mai ploua! Cu găleata. Un potop. Eram așezați sub pomi. Prinseserăm cu nasturi mantalele între ele pentru a întocmi un soi de cort. Mantale SS de calitate mai bună decât cea de la ale noastre. Apa pătrundea și așa. Dar sub el eram aproape uscați.

Micuțul își deschisese și el umbrela. Până la urmă am izbutit să aprindem focul în mașina de gătit pe care o găsiserăm în vilă. Ne pregăteam să ne ospătăm în lege. În țepușe se perpeleau vreo patruzeci de mierle. Porta pregătea chiftele cu măduvă. Două ore încheiate răcăiserăm măduva din oasele a doi boi morți. Aveam până și pătrunjel proaspăt. Gregor Martin se pricepea să facă ketchup. Amesteca sosul într-o cască americană. Căștile astea erau foarte practice. Le puteai folosi la o grămadă de treburi, numai la ceea ce fuseseră hărăzite, nu.

Deodată am izbucnit în râs. Pentru că Micuțul rostise un citat clasic fără să-și dea măcar seama.

Porta și-a înălțat apoi jobenul, făgăduind să ni-l lase moștenire. Alte hohote.

Heide se ușura din greșeală împotriva vântului. Ne tăvăleam de râs. În clipa în care ne-a surprins o salvă de obuze ne sufocam încă de atâta râs, alergând care încotro cu mâncarea.

Odată l-am auzit pe un preot militar întrebând un ofițer superior:

— Cum pot oare să râdă atâta?

În ziua aceea făceam haz pentru că Micuțul își înfășurase în jurul gâtului chiloșii pe care îi luase de la Luiza-Amărăta. M-am înecat cu un cartof, iar ceilalți au fost nevoiți să mă lovească pe spinare cu un obuz. Veselia asta putea deveni primejdioasă!

— Dacă nu ar râde de toate fleacurile, a răspuns ofițerul, nu ar putea să reziste.

Porta era neîntrecut în privința chiftelelor din măduvă. Nu frigea niciodată decât câte zece deodată. Altfel ni s-ar fi aplecat. Le mânca pe ale sale treptat, pe măsură ce le făcea. La ora nouă mâncaserăm peste șase sute de chiftele. Era mult și cu asta ne-am petrecut toată noaptea.

Doamne, cum mai ploua!

Bubuitul tunurilor se auzea până la Roma, la două sute cincizeci de kilometri. Nu puteam zări marile nave de luptă, dar, de fiecare dată când trăgeau o salvă, marea clocotea ca pe jar. Întâi o sclipire orbitoare, urmată apoi de un bubuit ca de tunet.

Îi făceau piftie pe grenadierii noștri. În câteva ore, regimentele de blindate, slab înarmate, au fost nimicite. De la Palinuro și până la Torre del Greco toată coasta era în flăcări. Sate întregi au fost rase în câteva clipe. Ceva mai la nord de Sorrento, un buncăr, un mastodont de câteva sute de tone, a fost azvârlit în aer și odată cu el o întregă baterie de coastă, cu plutoanele ei cu tot.

Din sud și din vest au apărut roiuri de *Jabo*¹. Zburau la mică înălțime, bombardând șoselele și drumurile, nimicind totul în calea lor. Șoseaua națională 19 a fost distrusă pe o lungime de o sută cincizeci de kilometri. Orașul Agropoli a dispărut de pe suprafața pământului în numai douăzeci de secunde.

Printre stânci erau camuflate cu o iscusință diabolică tancurile de apărare. Împreună cu noi, sub tancurile grele se găseau adăpostiți grenadierii Regimentului 16. Urma să fim

¹ Abreviere de la *Jagdbomber*, „bombardier de vânătoare“ (n. a.).

o gustare aleasă pentru băieții de dincolo atunci când o vor porni spre plajă.

Mii de obuze răscoleau pământul, explodând și schimbând în noapte neagră lumina zilei.

Un infanterist urcă panta în fugă, dând din mâini ca un nebun, beat de frică.

Îl urmăream nepăsător: ceva la ordinea zilei. În zorii aceleiași zile, eu însumi cunoscusem acea spaimă care te paralizază, îți cuprinde mațele și te face să-ți strângi fesele, încremenești, sângele îți îngheață în vine, chipul ți se face alb ca varul, ochii ficși, ești mai mult mort decât viu! Îndată ce camarazii băgă de seamă ce se întâmplă, tabără asupra „bolnavului“. Dacă pumnii nu ajung, se trece la loviturile date cu piciorul și cu patul armei. Atunci te prăbușești hohotind de plâns, iar ceilalți lovesc întruna. Tratatamentul este brutal, dar reușește de cele mai multe ori.

Încă mai aveam obrazul plin de vânătăi, căci Porta mă cotonogise zdravăn. Îi eram recunoscător. Dacă ar fi dat mai cu milă, aș fi fost numai bun pentru cămașa de forță.

Mi-am îndreptat privirile înspre Bătrân: sta întins între șenilele tancului; zâmbi și îmi făcu un semn de încurajare.

Porta, Micuțul și Heide jucau zaruri. Acestea se rostogoleau pe covorașul cel verde șterpelit de Porta din bordelul Idei-Gălbejita.

O salvă de artilerie grea, trasă de pe cuirasate, nimeri în plin o companie de infanterie care tocmai cobora muntele. O mână uriașă i-a măturat pe toți. O sută șaptezeci și cinci de oameni făcuți chiseliță, împreună cu catării lor!

Ne-am pomenit cu „ei“ la asfințit, pe când soarele cobora orbindu-ne dinspre orizont: o mulțime de șalande speciale de debarcare, răspândindu-și peste plajă pușcașii marini. Marinari veterani, ostași de meserie, dar și tineri recruți speriați, chemați sub arme în urmă cu două luni. Noroc că mamele lor nu-i puteau vedea în clipa aceea.

Infernul lui Dante ar fi fost un parc de distracții pe lângă ceea ce îi aștepta.

Bateriile noastre de coastă fuseseră lichidate, dar în spatele fiecărei stânci, în fiecare gaură de obuz stau la pândă grenadieri,

LIBRIS We know books

vânători de munte și parașutiști, gata să deschidă focul cu armele lor automate. Mitralierele grele și ușoare, mortiere, grenade antitanc, aruncătoare de flăcări, tunuri, carabine cu repetiție, mine, cocteiluri Molotov, bombe incendiare cu benzină, grenade cu fosfor. Nume... nume... nume, dar câte chinuri fără nume pentru marinarii de asalt!

Apărați de tirul artileriei navale, „ei” prind frânghii de stânci, se cațără ca maimuțele, ca apoi să cadă înapoi rostogolindu-se. Cete întregi aleargă în cerc pe plaja albă, în timp ce fosforul le rărește rândurile. Toată plaja e în flăcări. Nisipul s-a preschimbat în lavă.

Privim în tăcere: interzis de a trage, până la noi ordine.

Primul val de debarcare este nimicit. N-au izbutit să înainteze nici măcar două sute de metri. Ce priveliște îi așteaptă pe cei din valul al doilea, care urmează imediat! Sunt și ei la rândul lor transformați în torțe vii. Dar sosește cel de-al treilea val. Ținând armele ridicate deasupra capului, marinarii se avântă prin valuri, se aruncă cu burta pe plajă și încep să se joace cu armele automate. Dar de înaintat nu înaintează nici măcar un metru.

Apoi apar avioanele care aruncă fosfor și petrol. Flăcări gigantice, gălbui, se înalță către cer.

Soarele apune. Se aprind stelele. Nepăsătoare, Mediterana nu dă pace cadavrelor calcinate, legănându-le ușor.

Debarcă apoi cel de-al patrulea val al infanteriei marine. Obuzele trasoare urcă pe cer. Și acești oameni mor în câteva minute.

Puțin înainte de a răsări soarele, o adevărată *armada* de pontoane de asalt se năpustește asupra coastei. Aceștia sunt soldați adevărați, companiile de pușcași marini bine instruiți care urmează să pună stăpânire acolo unde ceilalți au deschis doar drumul. Totul trebuie luat de la început. Obiectivul lor numărul unu: ocuparea șoselei naționale numărul 18. Tancurile se opresc la marginea plajei prefăcute în făclii. Dârji, pușcașii înaintează. Sunt veteranii Pacificului. Ucid tot ce le apare în cale, trăgând până și în morți. Pe carabinele lor de asalt sunt montate baionete scurte. Mulți dintre ei poartă atârnată de curea câte o sabie de samurai.

— Țștia-s *marines* americani, mormăie Heide, grenadierii noștri o vor afla pe pielea lor. Tipii ăștia n-au pierdut nicio bătălie de o sută cincizeci de ani încoace. Oricare dintre ei face cât o companie întreagă. Comandantul Mike s-ar bucura să-și revadă vechii camarazi din Far West.

E prima oară când dăm ochii cu ei. Fiecare s-a întolnit după cum l-a tăiat capul.

Un soldat tropăie pe nisip; de raniță are prinsă o umbrelă deschisă, de un roșu aprins. În urma lui pășește un sergent înalt care poartă peste cască o pălărie chinezească. Un ofițer scund, care aleargă în fruntea unei companii, poartă pe cap o pălărie de paie, gen Maurice Chevalier. De panglica albastră ca cerul îi atârână vesel un trandafir.

Se năpustesc înainte fără să le pese cătuși de puțin de tirul ucigător al grenadierilor noștri.

Un infanterist german încearcă să fugă. O sabie de samurai îi desparte dintr-o singură lovitură capul de trup. Un soldat american strigă ceva camarazilor săi, ridică deasupra capului cumplita sabie și sărută lama însângeraată.

Un cârd de bombardiere Heinkel se aruncă asupra lor. Plaja se înalță parcă toată către cerul limpede. Pe nisipul înnegrit de fum, soldatul cu sabia se zvârcolește într-o baltă de sânge.

Locotenentul Frick, șeful grupului nostru, se apropie târându-se.

— Plecați unul câte unul. Ne retragem până la punctul Y.

Pozițiile noastre au fost ocupate de *marines*. La mal sosesc mereu alte șalande. Tancuri amfibie acostează zgomotos. Pe cerul senin de vară, vânătorii și bombardierele duc o luptă pe viață și pe moarte.

Un pluton de grenadieri se predă. Este secerat fără cruțare. Câțiva marinari jefuiesc cadavrele punând mâna pe insigne și decorații.

Porta spune în bătaie de joc:

— Printre ei sunt și unii care au nevoie de semne exterioare de bărbăție!

— Bun, acum știm cu cine avem de-a face. Să vezi și să nu crezi, zise Legionarul.

LIBRIS | Melrose Books

Ne-am retras cu câțiva kilometri mai la sud de Avellino. Comandanții germani își închipuiseră că vor putea respinge forțele invadatoare chiar din clipa debarcării lor. Își imaginaseră o bătălie cam de soiul celei de la Cannae¹, fără a ține însă seama de uriașa superioritate materială a aliaților.

Mareșalul Alexander și generalul Clark nădăjduseră să obțină un cap de pod... Acum aveau un adevărat front. Pozițiile noastre cădeau una după alta, dar unitatea noastră nu intrase încă în luptă. Regimentul nu avea decât puțini morți și răniți. Ne-am retras la nord de Capua. În timpul marșului am mai apucat să golim o pivniță la Benevento, iar la Caserta am dat o mână de ajutor la îngropatul a câtorva sute de morți. Regimentul nostru a săpat tranșee acolo unde Via Appia se desparte de Via Casilina.

Pantherul nostru era pe jumătate îngropat în pământ. Pe capota motorului era așezată o bărdacă cu vin de Caserta. Un pivnicer italian ne ajutase să-i punem canaua. De turelă atârna un purcel făcut la frigare.

Întinși pe burtă, dădeam cu zarurile pe covorașul verde de la Ida-Gälbejita.

— Ce-ai spune dacă l-am împușca pe papă și am da foc împuștitului ăștia de Vatican? întrebă Barcelona în timpul unei rafale.

— Ne supunem ordinelor, răspuse Porta scurt. Dar ce-ți veni să-o împușcăm pe Sfinția Sa? Ar trebui să știm și pentru ce.

— Firește că știm! exclamă Barcelona, mândru de a cunoaște o taină. Zilele trecute, pe când eram la raport la Chiorul, am citit la ofițerul cu informațiile o notă a Departamentului politic al corpului de armată. Cei din Prinz Albrecht Strasse încearcă pe toate căile în clipa de față să-l facă pe papă să ia deschis apărarea evreilor. Avem și noi micii noștri provocatori la Vatican. În clipa în care Preacuviosul va cădea în plasă, vom da foc la șandramaua lui din Roma. Să ardă cu popi cu tot. Și vă mai pot spune că la cuvântul de ordine „Rabat“ va fi trimis

¹ Oraș din vechea Apulia, aproape de Aufidus, unde Hannibal i-a învins pe romani în anul 216 î.H. (n. tr.).

un regiment disciplinar de blindate, cu geniști și cu crema SS-ului, sprijiniți de unități speciale de întăriri. SS Dirlewanger va face curățenie! Stă cu piciorul pe scara avionului, pe undeva la răsărit de Polonia. Acțiunea va fi pusă pe seama comuniștilor. Catolicii din unitățile care vor lua parte la atac vor fi lichidați. Barcelona ridică o sprânceană. Cunoașteți cumva și alte regimente în afară de al nostru în sud? Un sfat prețios pentru cei înscriși drept catolici: să declare că și-au pierdut credința și că au devenit liber-cugetători.

— Doar n-o să-l omoare pe papă! strigă Heide uluit.

— Ba pot face chestii și mai și, îl încredință Rudolph Kleber, muzicantul, fost SS-ist. Acum șase luni, un prieten care lucrează la Departamentul de cercetări biblice mi-a spus că grozav ar mai avea chef să-i lichideze pe popi, de-a valma. Pentru cei din Prinz Albrecht Strasse, papa este cel mai mare dușman al lui Adolf...

— Mă doare-n cot de toate astea..., i-o tăie Barcelona. Dacă ați primi ordin, v-ați duce să-l umflați pe papă ori ba?

Șovăiam: nătărăul ăsta de Barcelona, cu obiceiul lui de-a pune întrebări tâmpite.

Micuțul, înalt de doi metri, analfabetul din Hamburg, ucigașul cel mai cinic al tuturor timpurilor, ridică un deget ca la școală:

— Stați puțin, măi țicniților! Cine-i catolic printre noi? Nimeni. Cine crede în Dumnezeu? Nimeni.

— Ia-o mai domol, bătrâne! îl preveni Legionarul ridicând mâna.

Dar odată pornit, Micuțul nu mai putea fi oprit.

— Mergi-sau-crapă¹, te știu eu că ești de partea lui Allah, iar eu îți zic ție, precum Iisus, fiul lui Saul – Micuțul încurca întotdeauna puținele sale cunoștințe de religie –, dă-mi ce este al meu și dă-i câte ceva, colo, și cezarului. Tare aș vrea să știu dacă Pius ăsta al nu știu câtealea, cu care îmi tot împuiști urechile în ultimul timp, este pur și simplu căpetenia tuturor preoților, un fel de general al bisericii, sau este cu adevărat reprezentantul pe pământ al șefului ăl mare din ceruri, așa

¹ Poreclă dată celor din Legiunea Străină (n. a.).

cum îmi spunea într-o zi dama aia care mi-a oblojit cu pomadă ochiul bolnav.

Porta a înălțat din umeri. Heide și-a întors privirile spre zaruri. Barcelona și-a aprins îngândurat o țigară. Eu am schimbat capsă unui obuz-rachetă. Bătrânul își plimba degetele de-a lungul țevii tunului.

— Bănuiesc că pesemne este într-adevăr solul Cerului, murmură el gânditor.

Micuțul își lovea dinții cu unghiile.

— Se pare că nimeni nu e prea sigur de lucrul ăsta. Sunteți pe un teren alunecos. Eu, caporalul-șef Wolfgang Ewald Creutzfeld, sunt un dur. Un mort mai mult sau mai puțin nu înseamnă nimic pentru mine. Trag în oricine! Pușcaș ori general, târfă sau regină, totuna. Dar de chestiile cu Doamne-Doamne nu-mi place să mă ating. Dacă șeful Vaticanului are cumva o linie directă cu Dumnezeu, admitând bineînțeles că există Dumnezeu, nu trebuie să fii prea isteț pentru a ghici că am da de naiba dacă i-am împușca vreodată întreaga bandă. Vechea scăpare cu „executarea ordinului“ n-ar cântări prea mult la Petru-de-la-Poarta-Raiului, când vom zornăi din oase pe acolo. Nu mi-aș risca viața de apoi.

— Dumnezeu există, afirmă Legionarul. Dacă te legi de un credincios, te atingi de Dumnezeu. Papa e mare, mai mare decât oricine. Dar mai bine să așteptăm întâi ordinul în loc să ne batem capul cu ce vom face. Vom găsi o scăpare. Am putea, de pildă, întoarce tunurile și să pictăm o pereche de chei pe turelă.

— Bați câmpii! îi râse Porta în nas. Ar trimite împotriva noastră câteva unități SS și praful s-ar alege de noi cât ai bate din palme!

— Ideea Legionarului nu-i chiar atât de rea, spuse gânditor Bătrânul. Vaticanul are post de emisie propriu. Vă dați seama ce s-ar întâmpla dacă s-ar auzi că un regiment german de blindate apără Vaticanul împotriva unui atac german? S-ar face vâlvă în lumea întreagă și lucrul ăsta n-ar fi tocmai pe placul Berlinului.

— Ești bătut în cap, constată Heide în batjocură. N-ai priceput că la Vatican sunt agenți provocatori? Crezi că vor da

buzna în beci când va începe tărăboiul? Aș! Țâști la stația de radio, anunțând lumii întregi că Sfântul Părinte a cerut protecția germanilor. Iar, după o scurtă vizită în Prinz Albrecht Strasse, papa va juca așa cum îi va cânta SS Heini. Chiar și pentru plămânii unui papă, cu acidul nu-i de joacă. Iar noi, dacă primim ordin, îl executăm, pentru că suntem soldați. Ne-am băga și dinamită-n fund să țâșnim spre lună, dacă ni s-ar ordona. Și chiar dacă ne-am încuia în latrine și ne-am... ca niște nepricopsiți discutând plimbarea, și tot am face-o!

— Ați luat-o razna, interveni Porta. Până una-alta stăm aici și așteptăm o bandă de yankei firoși. Pun la bătaie patruzeci și cinci de țigări cu opiu, cincizeci cu marijuana și treizeci de Grifa¹ pentru cine dă de trei ori șase. Asta pentru că astăzi sunt milos. Puneți jos de două ori pe atâta pentru a putea da de șase ori cu zarurile.

Pentru aceste șase aruncări de zaruri l-am uitat până și pe papă. Șase zaruri de aur masiv însemnate cu briliante, pe care Porta le „împrumutase“ dintr-un tripou franțuzesc. În seara cu pricina purta pistolul său mitralieră, iar chipul îi era ascuns sub un ciorap de damă. Poliția Militară s-a dat de ceasul morții un an întreg să-l găsească pe vinovat, care era mai aproape decât și-ar fi putut închipui.

Recurgeam la tot felul de fițe pentru a atrage norocul de partea noastră. Agățat în mâini, cu zarurile în gură, Barcelona se răsuci de patru ori în jurul tunului, dar nu obținu decât cinci șesari, ieșind primul din joc.

Micuțul rămase fără nicio pipă și pierdu pe deasupra și nagantul său.

O grupă de infanteriști depăși în goană poziția noastră.

— Par cam grăbiți, făcu Porta. De parc-ar fi dat peste un strigoi, pe cuvântul meu!

O a doua ceată alerga ca și cum ar fi mânat-o dracu' din urmă.

— Poate că s-a semnat pacea și se trag oamenii spre vatră, visă Micuțul, fericit.

Bătrânul se urcă pe tanc, duse binoclul la ochi și îl îndreptă spre sud.

¹ Țigări cu proprietăți euforice (n. a.).

— Mi se pare că se cam strică vremea. De la Kiev n-am mai văzut o asemenea debandadă.

— Să le ardem o pereche de grenade peste bot, propuse Heide, pus pe moarte. Dezertează, ticăloșii...

— Am face mai bine s-o luăm și noi din loc, strigă vesel Porta, urmăm plutonul din frunte, direcția Berlin. Experiența m-a învățat că este mai bine să te lași dus de apă decât să înoți împotriva curentului.

Chiorul, urmat la un pas de locotenentul Frick, sosi ca o vijelie.

— Beier! urlă el foarte agitat către Bătrân.

— Prezent, Chiorule! răspuse Bătrânul, așa cum cerea să fie numit generalul Mercedes în timpul bătăliei.

— Ții poziția! Porta, dă-mi o dușcă de rachiu.

Porta îi întinse o ploscă enormă, șutită în Franța. O ploscă ce făcuse războiul din 1870.

Voinicul general bău și își șterse gura cu dosul palmei.

— Șliboviță, mormăi el cunoscător. Să nu vă mirați dacă vă pomeniți deodată cu japonezi în față. Batalionul 100 este alcătuit din japonezi naturalizați în America. Nu-i lăsați să se apropie. Culcați-i la pământ. Au săbii de samurai și se bat la fel de bine ca fanaticii lor compatrioți din Pacific. Sunt și marocani printre ei. Zburați-le creierii. Veți da ochii și cu negri *gurka*. Băgați-vă bine în cap că aici ducem un război crâncen. Voi ați rămas acum singurul punct de rezistență al armatei din sud. Toate celelalte unități se destramă.

— Chiorule, cârâi Micuțul făcând pe speriatul și ridicând ca de obicei un deget, e adevărat că diavoli ai negri taie urechile?

Generalul Mercedes încuviință din cap.

— Cu atât mai bine! trâmbiță Micuțul. De acum înainte, îi sfătuiesc pe cei din mahalaua de peste drum să-și încotoș-măneze bine tărtăcuțele, că și eu colecționez foi de varză!

— Eu mă mulțumesc cu dințișorii de aur, declară Porta. Ascultătoarele nu au valoare comercială.

— Veți vedea apărând întreaga haită, la țol festiv, urmă generalul. Și să vă ferească Domnul să îndrăzniți cumva s-o luați la sănătoasa.

— Știm lecția, Chiorule, mârâi Porta: până la ultimul om și până la ultimul glonț!

Chiorul aprobă și continuă:

— Ce bucurie pe capul lor când vor da peste tancurile noastre Panther. Până acum nu au făcut cunoștință decât cu blindatele P III și P IV. Astea i-au făcut să se prăpădească de râs. Trebuie să pice și o divizie de SS-iști. Vă vor înlocui..., dacă va mai rămâne ceva de înlocuit. Atenție la avioane. Pustiesc șoselele. Au și parașutat o jumătate de milion de oameni. Două treimi dintre ei nu fac nici două parale. Boboci, soldați de paie. Ceilalți însă! Veterani ai Pacificului care vă cunosc, chiar dacă nu știu de ce material dispuneți. Așa încât să fiți cu ochii în patru. Să nu vă grozăviți dacă vedeți zece mii de inși luând-o la fugă. Unul singur dintre cei duri face cât cinci sute dintre ceilalți și v-ați trezi cu ei în spinare cât ai clipi dacă ar afla unde vă ascundeți. Vă vor scopi dacă le veți da cel mai mic prilej. Încă o dușcă, Porta!

— Îmi datorezi un litru, Chiorule, preciză rece Porta, întinzându-i pentru a doua oară plosca.

Apoi solidul general se făcu nevăzut după o întăritură de pământ, urmat ca o umbră de locotenentul Frick.

Porta împături covorul verde de la Ida, își netezi jobenul cu mâneca și intră prin *mannloch*¹. Mi-am reluat locul în spațele periscopului. Micuțul așeză grenadele la locul lor. Am verificat întreaga instalație electrică. Porta dezlănțui caii-putere mișcând puțin tancul înainte și înapoi. Apoi puse motorul în punctul mort.

O grupă de gardieni ne depăși în fugă. Cei mai mulți dintre ei fără arme și fără căști. Porta declară batjocoritor:

— Precum se vede, eroii au obosit! Și eu care am crezut întotdeauna în vorbele lui Adolf. Imită glasul lui Hitler: „Femei și bărbați germani, barbarii noștri dușmani pretind că armata noastră se retrage; dar soldatul german rămâne acolo unde se află...” Porta rânji: dacă nu am orbul găinilor, soldatul german e pe cale s-o roiască. Aha! Abia acum pricep. E vorba de ceea

¹ „Trapă de inspecție“, în lb. germ. în orig. (n. tr.).